

Συνομιλώντας με τις αρχέτυπες μορφές της μάνας του Ομήρου σήμερα (Ε')

/ [Πεμπτούσία](#)

Η ολοκλήρωση του αφιερώματος στις Ομηρικές μητέρες μας οδηγεί αναπόφευκτα στην Παναγία. Η μορφή της Παναγίας εκφράζει για τον κάθε Χριστιανό και ιδιαίτερα τον ορθόδοξο, τη μητέρα που τον προστατεύει, τον περιβάλλει με την αγάπη της, μεσιτεύοντας στο θεό για το καλό όλων μας.

Στην ψυχή και την καρδιά της μάνας όλα είναι μεγάλα. Μεγάλη είναι η αγάπη, μεγάλη η προφορά και η θυσία, μέγανος και ο πόνος.

Γιατί όπως πολύ σοφά καταθέτει ο Καζαντζάκης στο έργο του «Ο Χριστός ξανασταυρώνεται»: « **Είσαι μάνα, και κατέχεις τι θα πει στεναγμός και πείνα και θάνατος**» **είσαι γυναίκα, και κατέχεις τι θα πει υπομονή και αγάπη**»

Και η μορφή αυτή της μητέρας, της γήινης, της καθημερινής, της φορτωμένης και φορτισμένης από προσωπικά, ανθρώπινα συναισθήματα, που προχωρά ανάμεσα μας προσαρμοσμένη κάθε φορά στις επιταγές της ιστορίας θα δανείσει στη συνέχεια των αιώνων τα χαρακτηριστικά της στη Μάνα του θεού, την Υπεραγία Θεοτόκο.

Και έτσι η μάνα του ανθρώπου με το Χριστιανισμό θεοποιείται, αγιοποιείται και ταυτίζεται πια με το πρόσωπο της Παναγίας της μητέρας όλων.

Η Παναγία, που υμνήθηκε τόσο μοναδικά από τους βυζαντινούς υμνογράφους κορυφώνει για το λαό μας εξυψώνοντας το, το σύμβολο της μητρότητας, της απαντοχής, της θυσίας, της υπέρβασης και της αγάπης, της εγκόσμιας και της θεϊκής. Και όλα αυτά, γιατί είναι η μάνα του θεανθρώπου, αλλά και γιατί στο πρόσωπο της ο καθένας βλέπει τη δική του μάνα, προσευχόμενος και επικαλούμενος την προστασία της. Και η προσευχή προς την Παναγία είναι τόσο άμεση και αβίαστη, γιατί είναι ο δικός τους άνθρωπος, αφού κι αυτή πληγώθηκε, πόνεσε και εξυψώθηκε στον επιτάφιο θρήνο.

Τα ίδια αυτά χαρακτηριστικά, ο λαός μας αργότερα πια θα τα αποδώσει σε κάθε πονεμένη μάνα και θα υμνήσει την αγάπη, τη μεγαλοσύνη της Ελληνίδας μάνας μέσα από τα υπέροχα δημιουργήματα της δημοτικής μας παράδοσης.

Η μάνα του δημοτικού τραγουδιού, που νανουρίζει τρυφερά και γλυκά το παιδί, που ετοιμάζει το παλικάρι της για τον πόλεμο, που αντέχει να αποχαιρετά το παιδί της για το σκληρό δρόμο της ξενιτιάς, αλλά κυρίως η μάνα που θρηνεί και μοιρολογεί για το χαμό του συνεχίζοντας σε μια ατελεύτητη πορεία τον επιτάφιο θρήνο της ίδιας της Παναγίας. Κι έτσι η μορφή της εξαγνίζεται, αποκτά μια καθολικότητα και μια διαχρονικότητα σ' όλες τις μικρές και μεγάλες στιγμές του έθνους μας.

Η Ανδρομάχη, η Θέτιδα, η Εκάβη δίνει το χέρι της στη Αρχαία Σπαρτιάτισσα και αυτή στην Μανιάτισσα και αυτή στην Παναγία για να πιαστούν με μια σύγχρονη Σύρια ή Ιάπωνη που θρηνεί για τον άδικο χαμό του παιδιού της σπαράσσοντας και μοιρολογώντας **«εκίνησες παιδάκι μου, να πας στον κάτω κόσμο κι άφηνες τη μανούλα σου πικρή, χαροκαμένη παιδάκι μου, τον πόνο μου, που να τον απιθώσω».**

Βλέπετε ο πολιτισμός που εξελίσσεται και οι αιώνες που περνούν δεν καταφέρνουν να αλλοιώσουν τη μορφή της μάνας. Γιατί η μάνα υπακούει στους νόμους της φύσης και την οδηγούν τα ένστικτα της ζωής και της δημιουργίας. Τα υψηλά ιδανικά και οι αρχές που διαμορφώνουν τη στάση της δεν μπορούν να διαφοροποιηθούν, αλλά μένουν σταθερές αξίες αδιαπραγμάτευτες, φωτεινοί

σηματοδότες, ιδιαίτερα στη μπερδεμένη και κλονισμένη εποχή στην οποία ζούμε.

Φτάνοντας λοιπόν ξανά στο σήμερα, μπορούμε αναμφίβολα να διαπιστώσουμε κάποιες αλλαγές μόνο στα εξωτερικά χαρακτηριστικά της μορφής της μητέρας όχι όμως και στα αρχετυπικά. Η σημερινή μητέρα είναι συχνά εργαζόμενη δεν περιορίζεται μόνο στα οικογενειακά της καθήκοντα, λειτουργεί πιο ανεξάρτητα σε σχέση με τα παιδιά της, μπορεί να είναι ανύπαντρη ή ακόμη να αναθρέψει ένα παιδί που δεν έχει γεννήσει η ίδια ή να γίνει ανάδοχη μητέρα. Να είναι μητέρα γηγενής, μητέρα μετανάστης, να είναι άρρωστη ή υγιής, φτωχή ή πλούσια, άνεργη ή εργαζόμενη, μορφωμένη ή όχι νέα ή μεγαλύτερη, Είναι όμως ΜΗΤΕΡΑ και ακόμη και μέσα στην πρωτοφανή ηθική, πνευματική και οικονομική κρίση που βιώνουμε σήμερα στις μάνες πρέπει να προστρέξουμε για να σηκώσουν στους ώμους τους τις αμαρτίες της κλονισμένης εποχής μας.

Γιατί η μάνα είναι το άπαν της ύπαρξης μας είναι αυτό το περίσσεμα της προσφοράς και της αφοσίωσης που δεν ζητά ούτε αναγνώριση, ούτε αντάλλαγμα είναι αυτή η τεράστια αγκαλιά που απλώνεται έτοιμη πάντα για να μας αγκαλιάσει και να μας περιθάψει, ανακουφίζοντας τη σκέψη και τη ψυχή μας από κάθε έγνοια. Είναι αυτή η αδιάκοπη φροντίδα για την προσωπική μας ευτυχία και ευημερία. Είναι αυτό το χαμόγελο καρτερικότητας και συγκατάβασης, ακόμη κι όταν άθελα και εγωιστικά συχνά την πληγώνουμε. Είναι αυτός ο ανείπωτος πόνος για κάθε δικό μας πρόβλημα, για κάθε δική μας θλίψη. Αλλά και αυτή η αμέτρητη ευτυχία και περηφάνια για κάθε δική μας ευτυχία και προσωπική άνοδο.

Αυτή είναι η μάνα, η μάνα η δική μου και η δική σας. Ό,τι πιο ύψιστο ανιδιοτελές, άφθαρτο και αιώνιο υπάρχει στα ανθρώπινα συναισθήματα. Και έχουμε χρέος κάθε μέρα και όχι μόνο σήμερα όλοι να συναισθανόμαστε το μεγάλο ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ που της οφείλουμε ακόμη και αν δεν το λέμε όπως κι ένα μεγάλο ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ επιτρέψτε μου να πω, πως οφείλουμε και όλες όσες αξιωθήκαμε να γίνουμε μητέρες!